

Kokoelman rakentamisen kurssi/oppitunti 5

TEKSTI SEPPO SALONEN

Kokoelman teossa huomioitavat asiat

Kokoelman kehittäminen

Tämä on viimeinen viides osa sarjasta, jonka avulla osaat rakentaa yhden kehyksen näyttelykokoelman. SFEx2020-näyttelyllä Suomen Filatelistiseura juhlii 100-vuotista taivaltaan muiden järjestäjäkerhojen kanssa maaliskuussa 2020. Voit olla mukana omalla kokoelmallasi. Ilmoittautumisaika loppuu 31.10.

Ensimmäisessä osassa käsitelimme kokoelman hahmotusta ja rajaamista. Sitten kerroimme tarvittavista laitteista, ohjelmista ja materiaaleista. Kolmas ja neljäs osa käsitelivät varsinaista kokoelman tekoa MS Word -ohjelmaa käyttäen. Nyt kerromme siitä, mitä on edessä, kun kokoelman kerran tekee.

Käsittelemme vielä joitakin asioita, jotka tulee huomioida, kun ilmoitat kokoelmaa näyttelyyn ja otat vastaan palautetta tuomareilta ja muilta filatelisteilta. Kannattaa muistaa, että tämäkin on arvostelulaji kuten vaikkapa taitoluistelu, joten absoluuttista totuutta ei ole. Pistet ovat tuomarin tai tuomarien käsitys kokoelmasta – tällä kertaa.

Näyttelyyn ilmoittautuessa huomioitavaa

Kerhonäyttelyiden järjestäminen on yleensä vähemmän "byrokraattista" ja

Alussa kokoelma voi käsittää vaikka kaikki yksittäiset merkit ja muutamia postilähetystyksiä kyseisestä merkkimallista. Seuravassa vaiheessa voi jo esittää jokaisen merkin omana sivunaan. Jos siitä haluaa vielä mennä eteenpäin voidaan merkin jokainen läviste ja väri esittää omana sivunaan.

SFFF Arvostelulomake / Bedömningsprotokoll			
STAMP FORUM 2014		Helsinki 23.-26.10.2014	
Aihefilatelian luokka			
Kokoelman Exponatnummer	Kehysnumerot Rammnummer	48-50	Luokka Klass
Näytteliseittäjä Utställare	Salonen Seppo		
Kokoelma Samling	Suomalaiset päiväperhoset		
Arvostelukohteen Bedömningsgrund	max	yhteensä totalt	
Käsittely / Bearbetning (35)			
Suunnitelma / Plan	15	10	
Aiheen käsittely / Utveckling	15	9	
Luovuus / Innovation	5	3	
Tiedot ja henkilökohtainen tutkimus / Kunskafer og personlig forskning (30)			
Filateliset tiedot / Filateliska kunskafer	15	8	
Aiheeseen liittyvät tiedot / Tematiska kunskafer	15	10	
Laatu ja harvinaisuus / Kvalitet og sällsynthet (30)			
Laatu / Kvalitet	10	7	
Harvinaisuus / Sällsynthet	20	9	
Esitystapa / Presentation	5	4	
Yhteensä / Totalt	100	60	
Parannusehdotuksia ja kommentteja Förbättringsförslag og andra kommentarer			
- ensimmäistä kertaa näyttelyssä esillä oleva kokoelma ansaitsee aina erityiset onnitukset! - läsnäolo on kattava ja selkeä, joskin osittain siitä kielteellisiä kommentteja, etenkin osittain merkittäviä.			

Ensimmäinen oma kokoelmani 2014 ja sen arvostelu pisteinä.

muodollista kun kansallisen tai kansainvälisen näyttelyyn järjestäminen. Melkein kaikilla näyttelyillä on kuitenkin kirjalliset säännöt tai ainakin ohje, miten ilmoitaututaan mukaan. Näitä on tietys-

ti syytä noudattaa. Säännöistä selviävät näyttelyluokat (luokkien säännöt löytyvät Filatelistiliiton sivuilta ja myös SFEx2020-näyttelyn kotisivuilta), kehysten määrä, mahdolliset pisterajat ja monta muuta käytännön asiaa. Kerhonäyttelyihin on yleensä helppo päästä mukaan, mutta mitä ylempäs mennään, sen tiukemmat kriteerit ovat.

Kansainvälisissä näyttelyissä on tavallista, että rannalle jää ylitarjonnan takia jopa huippukokoelmia. Toisaalta kerhonäyttelyissä voi olla pisteraja, jonka saavuttaneet kokoelmat eivät enää pääse mukaan. Ajatus on antaa etusija uusille yrittäjille ja kokoelmille. Näyttelyyn järjestäjä varaa normaalisti oikeuden hyväksyä tai hylätä kokoelman mukaan näyttelyyn ilman selityksiä. Tällä tavoin voidaan näyttelyyn kokonaisuutta painottaa johonkin suuntaan, tai esimerkiksi rajata osallistumista vaikkapa kokoelma per osanottaja.

Kerhonäyttelyssä osanotto voi olla ilmaistakin, mutta normaalisti peritään kehysmaksu, jolla katetaan tilavuokria, rahteja, ynnä muita järjestelykuluja. Osanottaja yleensä saa vastineeksi näyttelyluettelon, kunniakirjan ja usein myös mitalin.

Kokoelman arviointi ja palaute

Jokaisella näyttelyluokalla on omat sääntönsä, jotka poikkeavat jonkin verran toisistaan. Tärkeimpiä kriteereitä ovat kuitenkin esitettävän aiheen käsittely ja filateelinen merkitys, filateeliset tiedot, perehtyminen, tutkimus, laatu ja harvinaisuus sekä esitystapa. Samoilla pisteillä saa kerhonäyttelyssä korkeamman mitalin kuin valtakunnallisessa tai kansainvälisessä näyttelyssä. Mitaliluokat ovat iso kulta, kulta, iso kullattu hopeamitali (iso vermeil), kullattu hopeamitali (vermeil), iso hopea, hopea, hopeoitu pronssi ja pronssi. Näiden lisäksi voi saada kunnia-palkintoja, tuomariston onnittelet ja riippuen näyttelystä muitakin palkintoja. Näillä ei tietysti aloittelijan kannata pääätänsä liikaa vaivata. Varsinkin kun yhden kehyksen kokoelma saa usein vain pisteet eikä mitään mitalia. Selkein kriteeri on tietenkin pisteet, joiden kehittymistä voi oman kokoelmansa kohdalla seurata muistaen, että on ihan normaalia, että välillä mennään ylös ja välillä alas. Tietty sahausliike kuuluu arvostelun luonteeseen, vaikka tuomarit ehkä yrittävätkin pitää jossain määrin tasaista linjaa.

Kokoelman tekijän kannalta tärkeintä on ottaa arvostelun jälkeen vastaan tuomaripalautetta. Siinä yleensä selviävät mahdolliset ongelmakohdat tai ainakin saadaan aikaan vuoropuhelua siitä, mitä esittäjä yrittää kertoa, ja miten tuomarit asian ymmärtävät. Parhaimmillaan tässä keskustelussa löytyy ”punainen lanka”, jota seuraamalla kokoelma selkeytyy ja paranee, ja siten seuraavalla kerralla on mahdollisuus saada lisää pisteitä. Kokoelman uudelleenmuokkaus kuuluu normaaliin näyttelyjen väliseen kierto-kuuluun. Tuskin kannattaa ihan samaa näyttää uudestaan ainakaan samoille tuomareille, jos ei ole viitsinyt välillä tehdä kokoelmalleen mitään.

Jos aikoo tehdä useamman kokoelman, on heti alusta alkaen hyvä pitää listaa siitä, missä näyttelyssä, milloin ja minkä nimisenä kokoelma on esitelty, ja tietysti kirjata pisteet ja mitalit omaan ”tietokantaan”. Tällainen lista on myös hyvä apu, kun miettii minkä kokoelman

laitan johonkin seuraavaan näyttelyyn ja millaisena. Samoin on syytä mapittaa kunniakirjat ja arvostelut järjestykseen. On kumma, miten nopeasti nämä kaikki unohtaa ja hukkaa, jos ei pidä alusta asti järjestystä. Näitä on sitten kiva ”vanhana” selailia.

Hyöty omassa keräilyssä – kokoelman kehittäminen

Kuten lehtijuttujen kirjoittamisessakin niin myös kokoelmien teossa vasta valmiin kehyksen ääressä tai lopullista juttua lukiessaan ymmärtää, oliko aineistoa riittävästi, mitä mahdollisesti puuttuu ja mikä oli tarpeetonta. Kokoelman nähdessään ymmärtää (ja tietysti tuomaritkin kertovat) onko aiheessa varaa kehitykseen, löytyykö sopivaa materiaalia, ja mitä oleellista esityksestä puuttuu. Luonnollinen tie on laajentaa kokoelmaa sitä mukaa kuin uutta sopivaa materiaalia löytyy. Toisaalta ylimääräisen tava-

ran voi laittaa kiertoon ja tuplakappaleet myydä pois. Tulevia näyttelyitä ajatella kannattaa miettiä millainen kokoelma olisi sopiva mihinkin tilaisuuteen. Kansalliseen näyttelyyn kannattaa panna filateelisesti kunnianhimoisempaan esitykseen kun taas vaikka Stamp Forumissa kaivataan mahdollisimman ”helppoja” ja ”kansaanmeneviä” esityksiä. Jokaiselle on oma paikkansa – antaa kaikkien kukkien kukkia! Todisteena siitä, ettei filatelia ole niin ryppyotsaista puristamista, ovat postikorttien ja jokamiehenluokan esiinmarssi.

On ollut kiinnostavaa kirjoittaa tätä sarjaa. Kiitos kaikista kommentteista ja palautteesta tähän mennessä. Kuulin, että tästä käännetään soveltuvin osin jotain myös Portugalin kokoelmantekijöiden tarpeisiin. Aineistoa saa vapaasti lainata. Toivottavasti tämä innosti edes jonkun uuden yrittäjän näyttelyfilatelian kiehtovaan maailmaan. Laittakaa palautetta ja kysymyksiä paluupostissa! ■

Kunniakirjoja ja mitaleita on kertynyt jo mukavasti!

Jos juttusarjamme kokoelman rakentamisesta tämän vuoden lehdissä on herättänyt kysymyksiä, jos mielestäsi jotain on väärin tai unohtunut mainita, niin anna palautetta tai kysy mieltäsi askarruttavia asioita. Ei ole vain yhtä oikeaa tapaa tehdä kokoelmia. Jokainen oppii omalla tavallaan ja vieläpä yrityksen ja erehdyksen kautta. Anna muille tiedoksi omat hyvät vinkkis! Kerromme vinkit muillekin, tai kommentoimme kysymyksiä vuoden viimeisessä lehdessä.

Palaute: seppo.salonen2016@gmail.com tai seppo.evinsalo@gmail.com